

T.C. Resmî Gazete

Başbakanlık
Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğünce Yayımlanır

Kuruluş : 7 Ekim 1920

23 Kasım 2004
SALI

Sayı : 25649

[ÖNCEKİ](#)

[SONRAKİ](#) [E](#)

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanun

[5253 Dernekler Kanunu](#)

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Bakanlığa Vekâlet Etme İşlemi

— Devlet Bakanı Kürşad TÜZMEN'e, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali COŞKUN'un Vekâlet Etmesine Dair Tezkere

Yönetmelik

— Orman Kanununun 84 üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Genelge

— Karadeniz Sahil Yolu ile İlgili 2004/25 Sayılı Başkanlık Genelgesi

Tebliğler

— Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: ÖSG-2004/25)

— Elazığ İli Sınırları İçerisinde, Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin 18 Yaşından Küçüklere Satışının Yapılamayacağına Dair Karar (No: 2004/1)

— Yalova İli Sınırları İçerisinde, Tütün ve Tütün Mamullerinin 18 Yaşından Küçüklere Satışının Yapılamayacağına Dair Karar (No: 2004/1)

YARGI BÖLÜMÜ

Anayasa Mahkemesi Kararı

— Anayasa Mahkemesinin E: 2004/18 (4925 Sayılı Kanun ile İlgili), K: 2004/89 Sayılı Kararı

YASAMA BÖLÜMÜ

Kanun Dernekler Kanunu

Kanun No. 5253

Kabul Tarihi : 4.11.2004

Amaç ve kapsam

MADDE 1. — Bu Kanunun amacı; dernekler, dernek şube veya temsilcilikleri, federasyonlar, konfederasyonlar ve yabancı dernekler ile merkezleri yurt dışında bulunan dernek ve vakıf dışındaki kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye'deki şube veya temsilciliklerinin yasak ve izne tâbi faaliyetlerini, yükümlülüklerini, denetimlerini ve uygulanacak cezalar ile derneklere ilişkin diğer hususları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2. — Bu Kanunun uygulanmasında;

- Dernek: Kazanç paylaşma dışında, kanunlarla yasaklanmamış belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, en az yedi gerçek veya tüzel kişinin, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarını,
 - Derneğin yerleşim yeri: Derneğin yönetim faaliyetlerinin yürütüldüğü yeri,
 - Dernek merkezi: Derneğin yerleşim yerinin bulunduğu il veya ilçeyi,
 - Mülki idare amiri: Dernek merkezinin bulunduğu yerin vali veya kaymakamını,
 - Dernekler birimi: İllerde il dernekler müdürlüğünü, ilçelerde dernekler büro şefliğini,
 - Plâtförm: Derneklerin kendi aralarında veya vakıf, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere girişim, hareket ve benzeri adlarla oluşturdukları tüzel kişiliği bulunmayan geçici nitelikteki birliktelikleri,
 - Üst kuruluş: Derneklerin oluşturduğu tüzel kişiliği bulunan federasyonları ve federasyonların oluşturduğu konfederasyonları,
 - Şube: Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağlı olarak açılan, tüzel kişiliği olmayan ve bünyesinde organları bulunan alt birimi,
 - Temsilcilik: Dernek faaliyetlerinin yürütülebilmesi için bir derneğe bağlı olarak açılan, tüzel kişiliği ve bünyesinde organları bulunmayan alt birimi,
- İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

Dernek kurma hakkı

MADDE 3. — Fiil ehliyetine sahip gerçek veya tüzel kişiler, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir.

Ancak, Türk Silahlı Kuvvetleri ve kolluk kuvvetleri mensupları ile kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri hakkında özel kanunlarında getirilen kısıtlamalar saklıdır.

Onbeş yaşını bitiren ayırt etme gücüne sahip küçükler; toplumsal, ruhsal, ahlakî, bedensel ve zihinsel yetenekleri ile spor, eğitim ve öğretim haklarını, sosyal ve kültürel varlıklarını, aile yapısını ve özel yaşantılarını korumak ve geliştirmek amacıyla yasal temsilcilerinin yazılı izni ile çocuk dernekleri kurabilir veya kurulmuş çocuk derneklerine üye olabilirler.

Oniki yaşını bitiren küçükler yasal temsilcilerinin izni ile çocuk derneklerine üye olabilirler ancak yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.

Çocuk derneklerine onsekiz yaşından büyükler kurucu veya üye olamazlar.

Dernek tüzüğü

MADDE 4. — Her derneğin bir tüzüğü bulunur. Bu tüzükte aşağıda gösterilen hususların belirtilmesi zorunludur:

- a) Derneğin adı ve merkezi.
- b) Derneğin amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için dernekçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma biçimleri ile faaliyet alanı.
- c) Derneğe üye olma ve üyelikten çıkmanın şart ve şekilleri.
- d) Genel kurulun toplanma şekli ve zamanı.
- e) Genel kurulun görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve şekilleri.
- f) Yönetim ve denetim kurullarının görev ve yetkileri, ne suretle seçileceği, asıl ve yedek üye sayısı.
- g) Derneğin şubesinin bulunup bulunmayacağı, bulunacak ise şubelerin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri ile dernek genel kurulunda nasıl temsil edileceği.
- h) Üyelerin ödeyecekleri giriş ve yıllık aidat miktarının belirlenme şekli.
- ı) Derneğin borçlanma usulleri.
- j) Derneğin iç denetim şekilleri.
- k) Tüzüğün ne şekilde değiştirileceği.
- l) Derneğin feshi halinde mal varlığının tasfiye şekli.

Uluslararası faaliyet

MADDE 5. — Dernekler, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere uluslararası faaliyette veya işbirliğinde bulunabilir, yurt dışında temsilcilik veya şube açabilir, yurt dışında dernek veya üst kuruluş kurabilir veya yurt dışında kurulmuş dernek veya kuruluşlara katılabilirler.

Yabancı dernekler, Dışişleri Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığının izniyle Türkiye'de faaliyette veya işbirliğinde bulunabilir, temsilcilik veya şube açabilir, dernek veya üst kuruluş kurabilir veya kurulmuş dernek veya üst kuruluşlara katılabilirler.

Tüzel kişilerin oy kullanması

MADDE 6. — Tüzel kişinin üye olması halinde, tüzel kişinin yönetim kurulu başkanı veya temsille görevlendireceği kişi oy kullanır. Bu kişinin başkanlık veya temsil görevi sona erdiğinde, tüzel kişi adına oy kullanacak kimse yeniden belirlenir.

Şube genel kurulları

MADDE 7. — Şube genel kurulları olağan toplantılarını merkez genel kurulu toplantısından en az iki ay önce bitirmek zorundadırlar.

Federasyon ve konfederasyonlar

MADDE 8. — Federasyonların üye sayısının beşten ve konfederasyonların üye sayısının üçten aşağı düştüğü ve bu durum üç ay içinde giderilmediği takdirde haklarında kendiliğinden sona erme hükümleri uygulanır.

Federasyonlar ve konfederasyonlar temsilcilik dışında her ne ad altında olursa olsun, başka bir örgüt kuramazlar.

İç denetim

MADDE 9. — Derneklerde iç denetim esastır. Genel kurul, yönetim kurulu veya denetim kurulu tarafından iç denetim yapılabileceği gibi, bağımsız denetim kuruluşlarına da denetim yaptırılabilir. Genel kurul, yönetim kurulu veya bağımsız denetim kuruluşlarınca denetim yapılmış olması, denetim kurulunun yükümlülüğünü ortadan kaldırmaz.

Denetim kurulu; derneğin, tüzüğünde gösterilen amaç ve amacın gerçekleştirilmesi için sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları doğrultusunda faaliyet gösterip göstermediğini, defter, hesap ve kayıtların mevzuata ve dernek tüzüğüne uygun olarak tutulup tutulmadığını, dernek tüzüğünde tespit edilen esas ve usullere göre ve bir yılı geçmeyen aralıklarla denetler ve denetim sonuçlarını bir rapor halinde yönetim kuruluna ve toplandığında genel kurula sunar.

Denetim kurulu üyelerinin istemi üzerine, her türlü bilgi, belge ve kayıtların, dernek yetkilileri tarafından gösterilmesi veya verilmesi, yönetim yerleri, müesseseler ve eklentilerine girme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur.

Yardım ve işbirliği

MADDE 10. — Dernekler, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, benzer amaçlı derneklerden, siyasi partilerden, işçi ve işveren sendikalarından ve meslekî kuruluşlardan maddî yardım alabilir ve adı geçen kurumlara maddî yardımda bulunabilirler.

5072 sayılı Dernek ve Vakıfların Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İlişkilerine Dair Kanun hükümleri saklı kalmak üzere, dernekler kamu kurum ve kuruluşları ile görev alanlarına giren konularda ortak projeler yürütebilirler. Bu projelerde kamu kurum ve kuruluşları, proje maliyetlerinin en fazla yüzde elli oranında aynı veya nakdî katkı sağlayabilirler.

Gelir ve giderlerde usul ile dernek defterleri

MADDE 11. — Dernek gelirleri alındı belgesi ile toplanır ve giderler harcama belgesi ile yapılır. Dernek gelirlerinin bankalar aracılığı ile toplanması halinde banka tarafından düzenlenen dekont veya hesap özeti gibi belgeler alındı belgesi yerine geçer. Alındı belgeleri ve harcama belgelerinin saklama süresi beş yıldır.

Dernek gelirlerinin toplanmasında kullanılacak alındı belgeleri yönetim kurulu kararı ile bastırılır. Alındı belgelerinin şekli, bastırılması, onaylanması ve kullanılması ile dernek gelirlerinin toplanmasında kullanılacak yetki belgesine ilişkin hususlar yönetmelikte düzenlenir.

Dernek gelirlerini toplayacak kişiler yönetim kurulu kararıyla belirlenir ve bunlar adına yetki belgesi düzenlenir.

Dernekler tarafından tutulacak defter ve kayıtlar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikte düzenlenir. Bu defterlerin dernekler biriminden ya da noterden onaylı olması zorunludur.

Sandık kurma

MADDE 12. — Dernekler, tüzüklerinde yazılı olmak ve sağlanan kârı üyelerine paylaştırmamak, gelir, faiz veya başka adlarla üyelerine aktarmamak şartıyla üyelerinin yiyecek, giyecek gibi zarurî ihtiyaç maddelerini ve diğer mal ve hizmetlerle kısa vadeli kredi ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla sandık kurabilirler.

Bu sandıkların kuruluş ve çalışma esasları yönetmelikte düzenlenir.

Dernek görevlileri ve ücretleri

MADDE 13. — Üye sayısının 100 kişiden çok olması şartıyla dernek hizmetleri gönüllüler veya yönetim kurulu kararı ile göreve başlatılan ücretliler aracılığıyla yürütülür.

Dernek yönetim ve denetim kurullarının kamu görevlisi olmayan başkan ve üyelerine ücret verilebilir. Verilecek ücret ile her türlü ödenek, yolluk ve tazminatlar genel kurul tarafından tespit olunur. Yönetim ve denetim kurulu üyeleri dışındaki üyelere ücret, huzur hakkı veya başka bir ad altında herhangi bir karşılık ödenemez.

Dernek hizmetleri için görevlendirilecek üyelere verilecek gündelik ve yolluk miktarları genel kurul tarafından tespit olunur.

Gençlik ve spor kulüpleri

MADDE 14. — Derneklerden başvurmaları halinde; spor faaliyetine yönelik olanlar spor kulübü, boş zamanları değerlendirme faaliyetine yönelik olanlar gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü adını alır. Bu kulüpler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce tutulacak kütüğe kayıt ve tescil edilir.

Kulüplerin organları, bu organların görev ve yetkileri, kulüplerin Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce de denetlenmesi ve bunlara yapılacak yardımların şekil ve şartları, üst kuruluş oluşturmada uyulacak esas ve usuller, gençlik ve spor faaliyetlerini yürüteceklerin nitelikleri ve bunlara uygulanacak disiplin işlemleri, kulüplerin kayıt ve tesciline ilişkin esaslar İçişleri Bakanlığının uygun görüşü üzerine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlıkça yürürlüğe konulacak yönetmelikte düzenlenir.

Tasfiye

MADDE 15. — Genel kurul kararı ile feshedilen veya kendiliğinden sona erdiği tespit edilen derneğin para, mal ve haklarının tasfiyesi, tüzüğünde gösterilen esaslara göre yapılır. Tüzükte tasfiyenin ne şekilde yapılacağının genel kurul kararına bırakıldığı hallerde, genel kurul tarafından bir karar alınmamış veya genel kurul toplanamamışsa, yahut dernek mahkeme kararı ile feshedilmişse, derneğin bütün para, mal ve hakları, mahkeme kararıyla derneğin amacına en yakın ve kapatıldığı tarihte en fazla üyeye sahip derneğe devredilir.

Kendiliğinden sona erdiği tespit edilen veya feshine karar verilen derneklerin tasfiye ve devir işlemleri tamamlandıktan sonra dernekler kütüğündeki kayıtları silinir.

Feshedilmesi için hakkında soruşturma veya dava açılmış olan bir dernek, fesih ve buna bağlı olarak dernek mallarının devrine dair bir karar aldığı takdirde, soruşturma ve dava sonuçlanıncaya kadar devir işlemi yapılmaz.

Tasfiye işlemleri sonucu derneklerin defter ve belgelerinin saklanma usulü, süresi ve tasfiyeye ilişkin gerekli belgeler yönetmelikte düzenlenir.

Basımevlerinin sorumluluğu

MADDE 16. — Basımevleri, dernek gelirlerinin toplanmasında kullanılacak alındı belgelerini bastıktan sonra, bu belgelerin seri ve sıra numaralarını onbeş gün içinde mülki idare amirliğine bildirmek zorundadır.

Hata ve noksanlıkların giderilmesi

MADDE 17. — Derneklerin iş ve işlemlerinde, bu Kanun ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile bunlara dayanılarak çıkarılan yönetmeliklerin hükümlerine aykırılık tespit edilmesi halinde, konusu suç teşkil etmeyen hata ve noksanlıkların mülki idare amirinin yazılı istemi üzerine, ilgili dernek tarafından otuz gün içerisinde giderilmesi zorunludur.

Yargılama usulü

MADDE 18. — Bu Kanunla ilgili olarak hukuk mahkemelerinde bakılacak davalarda basit yargılama usulü uygulanır.

Bu Kanun hükümlerine aykırı davranan failler hakkındaki soruşturma ve kovuşturma, yer ve zaman kaydı aranmaksızın 3005 sayılı Meşhud Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Denetim ve Bildirimler**

Beyanname verme yükümlülüğü ve denetim

MADDE 19. — Dernekler, yıl sonu itibarıyla faaliyetlerini, gelir ve gider işlemlerinin sonuçlarını düzenleyecekleri beyanname ile her yıl Nisan ayı sonuna kadar mülki idare amirliğine vermekle yükümlüdürler. Beyannamenin düzenlenmesine ilişkin esas ve usuller yönetmelikte düzenlenir.

Gerekli görülen hallerde, derneklerin tüzüklerinde gösterilen amaçlar doğrultusunda faaliyet gösterip göstermedikleri, defterlerini ve kayıtlarını mevzuata uygun olarak tutup tutmadıkları İçişleri Bakanı veya mülki idare amiri tarafından denetletilebilir. Bu denetimlerde kolluk kuvveti mensupları görevlendirilemez. İçişleri Bakanlığı ve mülki idare amirlerinin yapacağı denetimler mesai saatleri içerisinde yapılır. Bu denetimler en az yirmidört saat önce derneklere bildirilir.

Denetim sırasında görevli memurlar tarafından istenecek her türlü bilgi, belge ve kayıtların, dernek yetkilileri tarafından gösterilmesi veya verilmesi, yönetim yerleri, müesseseler ve eklentilerine girme isteğinin yerine getirilmesi zorunludur.

Denetim sırasında, suç teşkil eden fiillerin tespit edilmesi hâlinde, mülki idare amiri durumu derhal Cumhuriyet savcılığına ve derneğe bildirir.

Kolluk kuvvetlerinin yetkisi

MADDE 20. — Kamu düzeninin korunması veya suç işlenmesinin önlenmesi nedenlerinden birine bağlı olarak usulüne göre verilmiş hâkim kararı olmadıkça, yine bu nedenlere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan durumlarda mülki idare amirinin yazılı emri bulunmadıkça, kolluk kuvvetleri, dernek ve eklentilerine giremez, arama yapamaz ve buradaki eşyaya el koyamaz. Mülki idare amirinin kararı yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulur. Hâkim, kararını el koymadan itibaren kırksekiz saat içinde açıklar; aksi halde, el koyma kendiliğinden kalkar. Hâkim kararı, mülki idare amiri tarafından dernek yöneticilerine yazıyla duyurulur.

Yurt dışından yardım alınması

MADDE 21. — Dernekler mülki idare amirliğine önceden bildirimde bulunmak şartıyla yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan aynı ve nakdi yardım alabilirler. Bildirimin şekli ve içeriği yönetmelikte düzenlenir. Nakdi yardımların bankalar aracılığıyla alınması zorunludur.

Taşınmaz mal edinme

MADDE 22. — Dernekler genel kurullarının yetki vermesi üzerine yönetim kurulu kararıyla taşınmaz mal satın alabilir veya taşınmaz mallarını satabilirler. Dernekler edindikleri taşınmazları, tapuya tescilinden itibaren bir ay içinde mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdürler.

Genel kurul toplantısı ve organlara seçilenlerin idareye bildirilmesi

MADDE 23. — Dernekler, genel kurulu izleyen otuz gün içinde, yönetim kurulu ve denetim kurulu ile derneğin diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyeleri mülki idare amirliğine bildirmekle yükümlüdür. Dernek organlarında ve yerleşim yerinde meydana gelen değişiklikler de aynı usule tâbidir. Genel kurul sonuç bildiriminin şekli, içeriği ve gerekli belgeler yönetmelikte düzenlenir.

Temsilcilik

MADDE 24. — Dernekler, gerekli gördükleri yerlerde dernek faaliyetlerini yürütmek amacıyla temsilcilik açabilirler. Temsilcilikler, şube veya dernek genel kurullarında temsil edilmezler. Şubeler temsilcilik açamazlar. Temsilciliğin adresi, yönetim kurulu kararıyla temsilci olarak görevlendirilen kişi veya kişiler tarafından o yerin mülki idare amirliğine yazılı olarak bildirilir.

Plâtförmler

MADDE 25. — Dernekler, amaçları ile ilgisi bulunan ve kanunlarla yasaklanmayan alanlarda, kendi aralarında veya vakıf, sendika ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere ve yetkili organlarının kararı ile plâtförmler oluşturabilirler.

Plâtförmler, kanunların dernekler için yasakladığı amaç ve faaliyet konuları doğrultusunda kurulamazlar ve faaliyet gösteremezler. Bu yasağa aykırı hareket edenler hakkında, bu Kanun ve ilgili kanunların cezaî hükümleri uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **İzne Tâbi Faaliyetler**

Derneklerin izinle kurabileceği tesisler

MADDE 26. — Derneklerin, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, eğitim ve öğretim faaliyetleri için yurt, pansiyon; üyeleri için lokal açmaları ve lokallerinde alkollü içki kullanılması ile bu tesislerin işletilmesi mülki idare amirinden izin almalarına bağlıdır. Bu tesislerin açılması, işletilmesi ve kapatılmasına ilişkin esas ve usuller yönetmelikte düzenlenir.

Kamu yararına çalışan dernekler

MADDE 27. — Kamu yararına çalışan dernekler, ilgili bakanlıkların ve Maliye Bakanlığının görüşü üzerine, İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edilir. Bir derneğin kamu yararına çalışan derneklerden sayılabilmesi için, en az bir yıldan beri faaliyette bulunması ve derneğin amacı ve bu amacı gerçekleştirmek üzere giriştiği faaliyetlerin topluma yararlı sonuçlar verecek nitelikte ve ölçüde olması şarttır.

Kamu yararına çalışan dernek statüsünün kazanılması, kaybedilmesi ve gerekli konuları doğrultusunda kurulamazlar ve faaliyet gösteremezler. Bu yasağa aykırı hareket edenler hakkında, bu Kanun ve ilgili kanunların cezaî hükümleri uygulanır.

Kamu yararına çalışan dernekler en az iki yılda bir denetlenir. Yapılan denetimler sonucunda düzenlenen raporlar üzerine, kamu yararına çalışan derneklerin organlarında görev alan üyeler veya ilgili personel, ağır hapis veya ağır para cezası verilmesini gerektiren suçların işlendiğinin tespit edilmesi halinde, geçici bir tedbir olarak İçişleri Bakanınca görevden uzaklaştırılabilir. Görevden uzaklaştırılanların yerlerine, kesin hükme kadar, öncelikle dernek üyelerinden olmak üzere görevlendirme yapılır.

Kamu yararına çalıştıklarına karar verilen dernekler, denetimler sonunda bu niteliklerini kaybettikleri tespit edilirse, birinci fıkrada öngörülen usulle haklarında alınan kamu yararına çalışan derneklerden sayılma kararı kaldırılır.

Türkiye Kızılay Derneği ve Türk Hava Kurumunun tüzüklerini onaylamaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kamu yararına çalışan derneklerin mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş gibi cezalandırılır.

Dernek adları

MADDE 28. — Dernek adlarında; Türk, Türkiye, Milli, Cumhuriyet, Atatürk, Mustafa Kemal kelimeleri ile bunların baş ve sonlarına getirilen eklerle oluşturulan kelimeler İçişleri Bakanlığının izni ile kullanılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yasaklar

Bazı ad ve işaretleri kullanma yasağı

MADDE 29. — Derneklerin, mevcut veya mahkeme kararıyla kapatılmış veya feshedilmiş bir siyasî partinin, bir sendikanın veya üst kuruluşun, bir derneğin veya üst kuruluşun adını, amblemini, rumuzunu, rozetini ve benzeri işaretleri ya da başka bir ülkeye ve daha önce kurulmuş Türk devletlerine ait bayrak, amblem ve flamaları kullanmaları yasaktır.

Kurulması yasak olan dernekler ve yasak faaliyetler

MADDE 30. — Dernekler;

- Tüzüklerinde gösterilen amaç ve bu amacı gerçekleştirmek üzere sürdürüleceği belirtilen çalışma konuları dışında faaliyette bulunamazlar.
- Anayasa ve kanunlarla açıkça yasaklanan amaçları veya konusu suç teşkil eden fiilleri gerçekleştirmek amacıyla kurulamaz.
- Askerliğe, millî savunma ve genel kolluk hizmetlerine hazırlayıcı öğretim ve eğitim faaliyetlerinde bulunamaz, bu amaçları gerçekleştirmek üzere kamp veya eğitim yerleri açamazlar. Üyeleri için özel kıyafet veya üniforma kullanamazlar.

Kayıt ve yazışma dili

MADDE 31. — Dernekler, defterlerinde ve kayıtlarında ve Türkiye Cumhuriyetinin resmi kurumlarıyla yazışmalarında Türkçe kullanırlar.

ALTINCI BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Ceza hükümleri

MADDE 32. — Bu Kanuna aykırı davranışlara uygulanacak cezalar aşağıda belirtilmiştir:

- Dernek kurma hakkına sahip olmadıkları halde dernek kuranlar veya derneklere üye olmaları kanunlarla yasaklandığı halde dernek üyesi olanlar ile derneklere üye olması kanunlarla yasaklanmış kişileri bilerek dernek üyeliğine kabul eden veya kaydını silmeyen veya dernek üyesi iken derneklere üye olma hakkını kaybeden kişileri dernek üyeliğinden silmeyen dernek yöneticileri beşyüzmilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- Genel Kurul toplantılarını kanun ve tüzük hükümlerine aykırı olarak veya dernek merkezinin bulunduğu veya tüzüğünde belirtilen yer dışında yapan dernek yöneticileri beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır. Mahkemece, kanun ve tüzük hükümlerine aykırı olarak yapılan genel kurul toplantılarının iptaline de karar verilebilir.
- Yurt dışı yardımı bankalar aracılığıyla almayan dernek yöneticilerine, bu şekilde alınan paranın yüzde beşi oranında idarî para cezası verilir.
- Derneğe ait tutulması gereken defter veya kayıtları tutmayan dernek yöneticileri beşyüzmilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- Genel kurul ve diğer dernek organlarında yapılan seçimler ve oylamalar ile oyların sayım ve dökümüne hile karıştıranlar ve defter veya kayıtları tahrif veya yok edenler veya gizleyenler, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.
- Her ne suretle olursa olsun kendisine tevdi olunan derneğe ait para veya para hükmündeki evrak, senet veya sair malları kendisinin veya başkasının menfaatine olarak sarf veya istihlâk veya rehmeden veya satan, gizleyen, imha, inkâr, tahrif veya tağyir eden yönetim kurulu başkanı ve üyeleri veya denetçiler ile derneğin diğer personeli fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.
- Yetkili mercilerin izni olmaksızın yabancı derneklerin Türkiye’de temsilciliklerini veya şubelerini açanlar, faaliyetlerini yürütenler, bu derneklerle işbirliğinde bulunanlar veya bu dernekleri üye kabul edenler beşyüzmilyon liraya kadar para cezası ile cezalandırılır ve izinsiz açılan şube veya temsilcilğin de kapatılmasına karar verilir.

- 16 ncı maddede belirtilen bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyen basımevi yöneticileri beşyüzmilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- 17 nci maddede yer alan zorunluluğa uymayanlar yüz milyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- 19 uncu maddede belirtilen beyannameyi bilerek gerçeğe aykırı olarak verenler üçmilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.
- 9 ve 19 uncu maddelerin üçüncü fıkralarındaki zorunluluğa uymayanlar beşyüzmilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- 21, 22, 23 ve 24 üncü maddelerde belirtilen bildirim yükümlülüğünü, 19 uncu maddede belirtilen beyanname verme yükümlülüğünü yerine getirmeyen dernek yöneticileri beşyüzmilyon lira idarî para cezası ile cezalandırılır.
- 26 ncı maddede belirtilen tesisleri izinsiz açan dernek yöneticileri, beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve tesisin kapatılmasına da karar verilebilir.
- 29 uncu maddede belirtilen yasaklara, yazılı olarak uyarılmalarına rağmen, aykırı hareket eden dernek yöneticileri, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve derneğin feshine de karar verilir.
- 30 uncu maddenin (a) bendinde belirtilen yasağa aykırı hareket eden dernek yöneticileri beşyüzmilyon liradan birmilyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır, tekrerrüti halinde ağır para cezası yarı nispetinde artırılarak hükmolunur. Aynı maddenin (c) bendine aykırı faaliyette bulunan dernek yöneticileri, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir yıldan az olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılır ve tesisin kapatılmasına da karar verilir.
- 30 uncu maddenin (b) bendinde belirtilen kurulması yasak dernekleri kuranlar ile bu bende aykırı harekette bulunan dernek yöneticileri fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir yıldan üç yıla kadar hapis ve beşyüzmilyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve derneğin feshine de karar verilir.
- 31 inci maddede öngörülen zorunluluğa uymayanlar birmilyar lira idarî para cezası ile cezalandırılır.

Cezaların uygulanması

MADDE 33. — Bu Kanunda belirtilen cezalar çocuk dernekleri hakkında, yazılı olarak uyarılmasına rağmen tekrar edilmesi halinde uygulanır.

Bu Kanunun 32 nci maddesinde geçen "dernek yöneticileri" ibareleri dernek yönetim kurulu başkanını ifade eder.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mülkî idare amiri tarafından verilir. Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir.

Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hâllerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

Bu Kanuna göre verilen idarî para cezaları 6183 sayılı Âmmeye Alacakların Üst Düzeyinde Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Cemiyetler ve Dernekler kanunlarına yapılan atıflar

MADDE 34. — Diğer kanunlarda, 3512 sayılı Cemiyetler Kanunu, 1630 sayılı Dernekler Kanunu veya 2908 sayılı Dernekler Kanunu ile bunların ek ve değişikliklerine veya belli maddelerine yapılan atıflar, bu Kanuna veya bu Kanunun aynı konuları düzenleyen madde veya maddelerine yapılmış sayılır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde aynı konuları düzenleyen 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun ilgili hükümlerine atıf yapılmış sayılır.

Kanunun meslekî kuruluşlara uygulanacak hükümleri

MADDE 35. — Bu Kanunun 19, 20, 23, 26, 28, 29, 30 ve 31 inci maddeleri özel kanunlarında hüküm bulunmamak kaydıyla kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile işçi ve işveren sendikaları ve üst kuruluşları için de ceza hükümleriyle birlikte uygulanır.

Uygulanacak hükümler

MADDE 36. — Bu Kanun hükümleri; yabancı dernekler ile merkezleri yurt dışında bulunan dernek ve vakıf dışındaki kâr amacı gütmeyen kuruluşların Türkiye’deki şube veya temsilcilikleri hakkında da ceza hükümleri ile birlikte uygulanır. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun hükümleri uygulanır.

Yönetmelik

MADDE 37. — Bu Kanunun ilgili maddelerinde düzenlenmesi öngörülen yönetmelikler İçişleri Bakanlığınca, kulüp adını alan derneklerle ilgili yönetmelik ise Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakanlıkça en geç altı ay içinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulur. Bu yönetmelikler çıkarılıncaya kadar mevcut yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 38. — A) 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 62 nci maddesi ve 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 62. — Dernekler, 60 ıncı maddenin son fıkrası gereğince yapılan yazılı bildirimi izleyen altı ay içinde ilk genel kurul toplantılarını yapmak ve zorunlu organlarını oluşturmakla yükümlüdürler.

Olağan genel kurul toplantılarının en geç üç yılda bir yapılması zorunludur.

B) 4721 sayılı Kanunun 58 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "yerleşim yeri, kurucuları,", 64 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "tüzükte başkaca bir düzenleme yoksa,", 77 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "yerel bir gazete ile ilan edilir ve aynı zamanda ve bir yazıyla", 92 nci maddesinde yer alan "uluslararası alanda işbirliği yapılmasında yarar görülen hallerde ve karşılıklı olmak koşuluyla" ve 93 üncü maddesinde yer alan "karşılıklı olmak koşuluyla" ibareleri madde metinlerinden çıkarılmıştır.

C) 4721 sayılı Kanunun 61 inci maddesi ile 79 uncu maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

D) 14.2.1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanunun 13/A maddesinin (h) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

h) 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununa göre düzenlenecek yardım toplama faaliyetleriyle ilgili işlemleri yürütmek.

Derneklerin kaydedileceği dernekler kütüğünün şekli, düzenleme ve kayıt esasları yönetmelikle düzenlenir.

Büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan ilçe kaymakamlıklarında ayrıca ilçe dernekler büro şeflikleri oluşturulmaz.

E) 8.6.1984 tarihli ve 227 sayılı Vakıflar Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Vakıfların dış ülkelerdeki gerçek veya tüzel kişilerden veya diğer kuruluşlardan yardım alması, derneklere uygulanan hükümlere tâbidir.

F) 23.6.1983 tarihli ve 2860 sayılı Yardım Toplama Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "gezi ve eğlenceler düzenlemek", 24 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki "belirli yerlere kutu koymak" ibarelerinden sonra gelmek üzere "veya bilgileri otomatik ya da elektronik olarak işleme tâbi tutmuş sistemler kullanmak" ibaresi eklenmiştir.

G) 2860 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7. — Yardım toplama faaliyeti bir ilin birden fazla ilçesini kapsıyorsa o ilin valisinden, bir ilçenin sınırları içinde ise o ilçenin kaymakamından izin alınır. Yardım toplama faaliyeti birden fazla ili kapsıyorsa yardım toplama faaliyetine girişecek gerçek veya tüzel kişilerin yerleşim yerinin bulunduğu ilin valisinden izin alınır ve izni veren valilik tarafından ilgili valiliklere ve İçişleri Bakanlığına bilgi verilir. Yardım toplama faaliyetleriyle ilgili işlemler dernekler birimlerince yürütülür.

H) 6.10.1983 tarihli ve 2908 sayılı Dernekler Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 39. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 40. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

22/11/2004

[Sayfa Başı](#)

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

Bakanlığa Vekâlet Etme İşlemi

T.C.

BAŞBAKANLIK

B.02.0.PPG.0.12-305-15701

22 Kasım 2004

CUMHURBAŞKANLIĞI YÜCE KATINA

Görüşmelerde bulunmak üzere; 23 Kasım 2004 tarihinde Tunus’a gidecek olan Devlet Bakanı Kürşad Tüzmen’in dönüşüne kadar Devlet Bakanlığına, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali Coşkun’un vekalet etmesini yüksek tasviplerine saygıyla arz ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

T.C.

CUMHURBAŞKANLIĞI

B.01.0.KKB.01-06-324-2004-1232

22 Kasım 2004

BAŞBAKANLIĞA

İLGİ : 22 Kasım 2004 gün ve B.02.0.PPG.0.12-305-15701 sayılı yazınız.

Görüşmelerde bulunmak üzere, 23 Kasım 2004 tarihinde Tunus’a gidecek olan Devlet Bakanı Kürşad TÜZMEN’in dönüşüne kadar; Devlet Bakanlığına, Sanayi ve Ticaret Bakanı Ali COŞKUN’un vekâlet etmesi uygundur.

Bilgilerini rica ederim.

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

[Sayfa Başı](#)

Yönetmelik

Çevre ve Orman Bakanlığından:

Orman Kanununun 84 üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

MADDE 1 — 12/7/1984 tarihli ve 18456 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren, Orman Kanununun 84 üncü Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmeliğin 18 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Canlı nakil vasıtalarının ölmüş olmaları, diğer nakil vasıtalarının ise yanmış olması, hurda haline gelmesi veya suç nakil vasıtalarının başka bir sebeple tesliminin veya değerlendirilmesinin imkansızlığı hallerinde, bu durumlar belgelendirilerek, 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanununun 36 ncı maddesinde belirtilen ve her yıl Bütçe Kanunuyla değiştirilen parasal limitlere göre yetkili birim olan Orman İşletme Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü veya Orman Genel Müdürlüğünden izin alınmak kaydıyla, iadeleri esnasında tayin ve tespit edilmiş bedelleri tahsil edilir."

Yürürlük

MADDE 2 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 — Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.

[Sayfa Başı](#)

Genelge

Başbakanlıktan:

Konu : Karadeniz Sahil Yolu

Genelge 2004/25

Acil Eylem Planı kapsamında Karayolları Genel Müdürlüğü bünyesinde yapımı devam eden Karadeniz Sahil Yolunun belirlenen süre (2005 yılı sonu) içerisinde tamamlanabilmesi için aşağıda belirtilen önlemlerin alınması uygun görülmüştür.

1. Proje kapsamındaki işler için yeterli kamulaştırma ödeneklerinin öncelikle temin edilerek işlerin gecikmesine meydan vermeyecek şekilde tamamının ilk üç ayda serbest bırakılması sağlanacaktır.

2. Proje kapsamındaki işler için ayrılan yapım ödeneklerinin tamamı bütçenin yürürlüğe girdiği yılın ilk 6 ayı içerisinde kullanılacaktır.

3. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10. maddesi uyarınca açılan bedel tespit ve tescil davalarının kısa sürede sonuçlandırılabilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

4. Yapım ve kamulaştırma ödenekleri sağlandığı halde, kamulaştırma işlemlerinde 2942 sayılı Kanun'un 8. ve 10. maddeleri çerçevesinde çözümlenemeyen işlemler için mezkûr Kanun'un 27. maddesi gereği yapılarak Bakanlar Kurulu Kararı istisnâli amacıyla Başbakanlığa müracaat edilecektir.

5. Tamamıyla deniz tarafından geçen şehir geçişlerinde yeni yapılan bölünmüş yol ile şehrin kıyısı arasında önemli miktarda boşluklar kalmaktadır. Bu alanların ileride uygun olmayan amaçlarla (park yeri, taksi durağı, imalathane vs.) kullanılarak trafik güvenliğini ve kapasitesini düşürmemesi için bu alanların peyzaj kotuna kadar idarece uygun malzeme ile doldurularak belediyelere teslim edilmesi ve belediyelerce yeşil alan olarak imar planlarına işlenmesi amacıyla gerekli girişimler başlatılacaktır.

6. Karadeniz Sahil Yolunda yapım çalışmaları esnasında karşılaşılan problemlerin çözümü için ihtiyaç duyulan her türlü proje ve mühendislik çalışmaları (etüt-proje, kamulaştırma, köprü proje, zemin araştırma, şev stabilitesi, tünel mekaniği ve projesi vb.) iş programını aksatmayacak şekilde yürütülecektir.

7. Taş ocakları, kum-çakıl ocakları ve ariyet ocaklarının kamulaştırma ve ruhsat tahsis işlemlerinde ilgili dairelerle karşılaşılan sorunların hızlı bir şekilde çözümü sağlanmalıdır. Bu konuda işlemlerin hızla yürütülebilmesi için yapılması gerekli çalışma ve prosedürün ilgili kurumların Genel Müdürlüklerine veya merkez birimlerine gerek kalmadan en yakın taşra birimince çözümünün sağlanması konusunda gerekli önlemler alınacak, (26.05.2004 tarihli ve 5177 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun'a göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Merkez ünitelerince yerinde tetkikler yerine, il bazında yerel ünitelerince yapılması işin zamanını kısaltacaktır.), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili biriminin taşra teşkilatı bu konuda yetkilendirilecektir.

8. Yol güzergahı üzerinde bulunan içme suyu, kanalizasyon şebekeleri, enerji nakil hatları ve haberleşme hatlarının deplasmanlarının ilgili kurumlarca zamanında yapılması sağlanacak, gereken hallerde bu işler için İl Özel İdarelerince de gerekli kaynak sağlanacaktır.

9. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Teknik Araştırma ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nün 01.05.2003 tarih ve 5058 sayılı Genelgesinde belirtilen "ÇED sürecine imar planının onayından sonra başlanması gerektiği" hususu yürürlükten kaldırılmıştır. ÇED sürecine, imar planının onayı için ilgili mercie başvuru yapılmasını takiben başlanacaktır.

10. ÇED'den muaf olan ocakların ruhsatları yenilenirken İl Çevre ve Orman Müdürlüklerince Proje Tanıtım Dosyalarının yenilenmesi talepleri durdurulacaktır.

11. Keşif artışı alınması gereken işlerde kredi başvuruları zaman kaybedilmeden sonuçlandırılacaktır.

İlgili bütün Kurum ve Kuruluşlar ile Valiliklerin her türlü mevzuat, plan, proje ve detay işlemlerinde gerekli çabukluk ve hassasiyeti göstermeleri, yukarıda belirtilen hususlarda Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili Bölge Müdürlüklerine (7. Bölge-Samsun, 10. Bölge-Trabzon) yardımcı olunarak gereken destek ve kolaylığın sağlanmasını önemle rica ederim.

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

[Sayfa Başı](#)

Tebliğler

Sanayi ve Ticaret Bakanlığından:

Mecburi Standard Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: ÖSG-2004/25)

MADDE 1 - 14/05/2003 tarihli ve 25108 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Mecburi Standard Tebliği (Tebliğ No: ÖSG-2003/52)" ile mecburi uygulamaya konulan TS EN 1436 "Yol işaretleme malzemeleri-Yol kullanıcıları için yol işaretleri performansı" standardı Türk Standardları Enstitüsünce ekte yer aldığı şekilde tadil edilmiş olup, bu tadil metni Resmî Gazete'de yayımı tarihinden itibaren 3 (üç) ay sonra üretim ve satış safhalarında mecburi olarak uygulanacaktır.

MADDE 2 - Adı geçen Standard kapsamına giren malları üreten ve satanların bu Tebliğ hükümlerine uymaları zorunludur.

MADDE 3 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Tebliğ hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

TS EN 1436 : 2003
T1 : Şubat 2004

ICS : 93.080.20

Bu tadil, TSE Kimya Hazırlık Grubu'nca hazırlanmış ve TSE Teknik Kurulu'nun 17 Şubat 2004 tarihli toplantısında kabul edilerek yayımına karar verilmiştir.

Yol işaretleme malzemeleri-Yol kullanıcıları için yol işaretleri performansı

Road marking materials-Road marking performance for road users

ESKİ METİN

Çizelge 5 - Kuru şartlardaki yol işaretleri için parlaklık faktörü β sınıfları

Yol işaretinin rengi	Yol yüzeyi tipi	Sınıf	Difüze aydınlatmada en düşük parlaklık katsayısı, Q_d , $m^{-2} \cdot lx^{-1}$
Beyaz	Asfalt	B0	Aranmaz
		B2 ¹⁾	$\beta \geq 0,30$
		B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$
		B4 ¹⁾	$\beta \geq 0,50$
		B5 ¹⁾	$\beta \geq 0,60$
	Çimento beton	B0	Aranmaz
		B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$
		B4 ¹⁾	$\beta \geq 0,50$
		B5 ¹⁾	$\beta \geq 0,60$
		B0	Aranmaz
Sarı		B1 ¹⁾	$\beta \geq 0,20$

	B2 ¹⁾	$\beta \geq 0,30$
	B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$

1) Bazı ülkelerde, su, toz, çamur, vb. varlığından dolayı yol işareti performansının düşük olması ihtimalinin yüksek olduğu yılın sınırlı bir süresinde bu sınıflar sağlanamayabilir.
Not - B0 sınıfı, difüze aydınlatma Qd'deki parlaklık katsayısının değerine göre gündüz görünürlüğüne erişildiğinde uygulanır.

YENİ METİN

Çizelge 5 - Kuru şartlardaki yol işaretleri için parlaklık faktörü (β) sınıfları

Yol işaretinin rengi	Yol yüzeyi tipi	Sınıf	En küçük parlaklık faktörü, β
Beyaz	Asfalt	B0	Aranmaz
		B2 ¹⁾	$\beta \geq 0,30$
		B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$
		B4 ¹⁾	$\beta \geq 0,50$
		B5 ¹⁾	$\beta \geq 0,60$
	Çimento beton	B0	Aranmaz
		B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$
		B4 ¹⁾	$\beta \geq 0,50$
		B5 ¹⁾	$\beta \geq 0,60$
	Sarı	B0	Aranmaz
		B1 ¹⁾	$\beta \geq 0,20$
		B2 ¹⁾	$\beta \geq 0,30$
		B3 ¹⁾	$\beta \geq 0,40$

1) Bazı ülkelerde, yılın belirli dönemlerinde su, toz, çamur vb. sebeplerle yol işaretinin performansı düşebileceğinden, böyle dönemlerde beklenen sınıf özellikleri sağlanamayabilir.

Not – Yol işaretinin gün ışığındaki görünürlüğü yalnız Qd (difüze aydınlatmada parlaklık katsayısı) değeri esas alınarak belirlenmiş ve β değerinin ölçülmesine gerek duyulmamış ise bu tür ürünler için B0 sınıfı uygulanır.

Elazığ Valiliğinden:

Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin 18 Yaşından Küçüklere Satışının Yapılamayacağına Dair Karar

Karar Tarihi : 11/10/2004

Karar No : 2004/1

Amaç

Madde 1 — Ülkemizin teminatı olan çocuk ve gençlerimizin fizik ve ruh sağlığı ile okul önderinde ve civarında öğrencilerin zararlı maddelerden korunması, kamu esenliğinin sağlanması, çocukların ve gençlerin tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler gibi maddelerin etkisi ile suç işlemlerinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Karar, Elazığ İl sınırları içerisinde 18 yaşından küçüklere tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkilerin satışını yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerce alınacak tedbirleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Karar, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi ve 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Genel Esaslar

Madde 4 — a) 4207 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında "On sekiz yaşından küçüklere tütün ve tütün mamulleri satışı yapılamaz" hükmü yer almaktadır. Bu nedenle, sigara satışı yapan tek el bayileri ve büfeler ile benzeri işyerlerinin satış mahallerinin

görünen yerlerine "18 yaşından küçüklere sigara satışı yapılmaz" levhalarını asmaları zorunludur.

b) Sigaraların isim, marka ve alametleri kullanılarak reklam ve tanıtılması 4207 sayılı

Kanuna göre yasak olduğundan Elazığ il sınırları içerisinde faaliyette bulunan kahvehane, internet cafe, kafeterya, çay bahçesi ve benzeri işyerlerinin önlerine asılan bez afişler ile camlarına veya sair yerlerine konulan sigara ve nargile kullanımını özendirici ilanların kaldırılması zorunludur.

c) 18 yaşından küçüklere, tütün, tütün mamulleri ve alkollü içkiler satışlarının denet-lenmesi sonucunda mevzuata aykırı davranışta ısrar eden işyerlerinin faaliyetleri derhal durdurulur.

Cezai Hükümler

Madde 5 — Bu Karara uymayanlar hakkında hareketleri ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 66 ncı maddesi uyarınca alınmış ve kanunların verdiği yetkiye istinaden ittiha edilen ve yukarıda belirlenen kararın tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler hakkında 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesi uyarınca adli ve idari işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 6 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7 — Bu Kararı Elazığ Valisi yürütür.

Yalova Valiliğinden:

Tütün ve Tütün Mamullerinin 18 Yaşından Küçüklere Satışının Yapılamayacağına Dair Karar

Karar Tarihi : 28/9/2004

Karar No : 2004/1

Amaç

Madde 1 — Ülkemizin teminatı olan çocuk ve gençlerimizin fizik ve ruh sağlığı ile okul önderinde ve civarında öğrencilerin zararlı maddelerden korunması, kamu esenliğinin sağlanması, çocukların ve gençlerin tütün ve tütün mamulleri gibi maddelerin etkisi ile suç işlemlerinin önlenmesi amaçlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Karar, Yalova il sınırları içerisinde 18 yaşından küçüklere tütün ve tütün mamulleri satışını yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerce alınacak tedbirleri kapsar.

Dayanak

Madde 3 — Bu Karar, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11/C maddesi ve 4207 sayılı Tütün Mamullerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunun 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Genel Esaslar

Madde 4 — a) 4207 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında "On sekiz yaşından küçüklere tütün ve tütün mamulleri satışı yapılamaz" hükmü yer almaktadır. Bu nedenle, sigara satışı yapan tekel bayileri ve büfeler ile benzeri işyerleri satış mahallerinin görünen yerlerine "18 yaşından küçüklere sigara satışı yapılmaz" levhalarını asmaları zorunludur.

b) Sigaraların isim, marka ve alametleri kullanılarak reklam ve tanıtılması 4207 sayılı Kanuna göre yasak olduğundan Yalova il sınırları içerisinde faaliyette bulunan kahvehane, internet cafe, kafeterya, çay bahçesi ve benzeri işyerlerinin önlerine asılan bez afişler ile camlarına veya sair yerlerine konulan sigara ve nargile kullanımını özendirici ilanların kaldırılması zorunludur.

c) 18 yaşından küçüklere, tütün, tütün mamulü satışlarının denetlenmesi sonucunda mevzuata aykırı davranışta ısrar eden işyerlerinin faaliyetleri derhal durdurulur.

Cezai Hükümler

Madde 5 — Bu Karara uymayanlar hakkında hareketleri ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde, 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 66 ncı maddesi uyarınca alınmış ve kanunların verdiği yetkiye istinaden itihaz edilen ve yukarıda belirlenen kararın tatbik ve ıcrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler hakkında 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 526 ncı maddesi uyarınca adli ve idari işlem yapılır.

Yürürlük

Madde 6 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7 — Bu Kararı Yalova Valisi yürütür.

[Sayfa Başı](#)

YARGI BÖLÜMÜ

Anayasa Mahkemesi Kararı

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2004/18

Karar Sayısı : 2004/89

Karar Günü : 24.6.2004

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Balıkesir İş Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 24.7.2003 günlü, 4956 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun'un 57. maddesinin (b) bendinin Anayasa'nın 2., 5., 10., 38., 41. ve 60. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

3 yıl 5 ay 25 gün Bağ-Kur tarım sigortalısı iken 26.3.2002 tarihinde ölenin mirasçıları tarafından ölüm aylığı talebiyle Bağ-Kur Genel Müdürlüğü'ne vaki başvurunun 619 sayılı Kanun Hükmünde Karamame gereği "beş tam yıl prim ödenmediği" gerekçesiyle reddi üzerine, "muarazanın men'i" konusunda anılan Kurum aleyhine mirasçılar tarafından açılan davanın kabulüne dair hükmün Yargıtay'ca bozulmasından sonra yapılan duruşmada, itiraz konusu kuralın, Anayasa'ya aykırı olduğu savını ciddi bulan mahkeme, iptali için başvurmuştur.

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"Davacılar vekili tarafından 1.3.2004 havale tarihi ile Mahkememize verilen dilekçede; dava dosyasında yürürlük tarihi olarak uygulanan 4956 sayılı Yasa'nın 57/b maddesinin Anayasa'ya aykırılığı nedeni ile iptali amacı ile dosyanın Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesi talep edilmiş, gösterilen sebepler karşısında Mahkememizce iddianın ciddi olduğu kanısına varılmış, bu bağlamda Mahkememizce verilen kararın bozma gerekçesi yapılan 4956 sayılı Kanun'un 57/b maddesi ile Yasa'nın yürürlük tarihi yayın tarihinden geriye doğru yürütülmüş olup; bu durum hukukun genel ilkelerine bağlılık kurallarına aykırı düşmektedir. Anayasamızda hukukun genel ilkelerinden doğrudan doğruya söz edilmemiş ancak 138. maddede bu ilkelerin hakim tarafından bir hukuk kaynağı olarak kullanılabileceği bildirilmiştir. Bunun dışında Anayasa Mahkemesi'nce verilen kararlarda da genel hukuk ilkelerine örnek olarak "Kanunların geriye yürümezliği, kazanılmış haklara saygı, ahde vefa ve iyi niyet" gösterildiği, doktrinde de kanunların geriye yürümezliği kuralının temel kural olarak ele alındığı belirtilmiştir. Bu şekilde geçmişe etkili olarak çıkartılan kanun sosyal güvenlik alanını da ilgilendirmektedir. Anayasa'nın "herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir" kuralı, sosyal hukuk devleti ilkesi, Anayasa'nın suç ve cezalara ilişkin 38. maddesi yorumu karşısında Anayasa'nın 153. maddesi ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun'un 28/2. maddesi uyarınca, 4956 sayılı Kanun'un 57/b maddesinin Anayasa'nın 2., 5., 10., 38., 41., 60. maddelerine aykırılığı nedeni ile iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, verilecek karara kadar davanın geri bırakılmasına ... karar verildi."

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

4956 sayılı Kanun'un itiraz konusu (b) bendini içeren 57. maddesi şöyledir:

"MADDE 57.- Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrası, 6 ncı maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun 7 ncı maddesinin ikinci fıkrası, 19, 25, 27, 28, 29, 30, 31, 32 ncı maddeleri, 33 üncü maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun 79 uncu maddesinin ikinci, dördüncü ve beşinci fıkraları, 34 üncü maddesi, 36 ncı maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesi, 39 uncu maddesi ile değiştirilen 1479 sayılı Kanunun ek 15 inci maddesinin (a) bendi, 43, 44, 45, 46 ncı maddeleri, 47 ncı maddesi ile 1479 sayılı Kanuna eklenen geçici 13, 18, 19, 21, 22, 23 ve 24 üncü maddeleri, 48, 49 uncu maddeleri, 51 inci maddesi ile değiştirilen 2926 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 52, 53, 54, 56 ncı maddeleri, 55 inci maddesi ile 2926 sayılı Kanuna eklenen geçici 9 uncu maddesi, geçici 1, 2 ve 3 üncü maddeleri yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer."

B- İlgili Yasa Maddeleri

1479 ve 2926 sayılı Yasaların ilgili görülen maddeleri şöyledir:

1- 1479 sayılı Kanun'un ikinci kısmının dördüncü bölümünde yer alan "Ölüm Aylığından Yararlanma Koşulları" başlıklı 41. maddesinin birinci fıkrasının, 4956 sayılı Yasa'nın 21. maddesi ile değiştirilen (a) bendi ile son cümlesi:

"Madde 41 - (Değişik: 19.4.1979 - 2229/18.md.) a) (Değişik: 24.7.2003- 4956/21.md.) Ölüm tarihinde en az beş tam yıl sigorta primi ödemiş olan,

...

Sigortalının hak sahibi kimselerine yazılı talepleri halinde aylık bağlanır."

2- 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu'na 4956 sayılı Kanun'un 54. maddesiyle eklenen 3. madde:

"Ek Madde 3- (Ek: 24.7.2003 - 4956/54.md.) 1479 sayılı Kanunun birinci kısmında yer alan 20 ncı madde, ikinci kısım ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümde yer alan maddelerin tamamı, altıncı bölümde yer alan 56 ncı madde dahil 74 üncü maddeye kadar olan maddelerin tamamı ile 76, 78 ve 79 uncu maddeleri,

yedinci bölümde yer alan 80 inci maddesi, ek 9, ek 12, ek 13, ek 14, ek 15, ek 16, ek 17, ek 18, ek 19 uncu maddeleri, geçici 10 ve 11 inci maddeleri, 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılar hakkında da uygulanır.”

C- Dayanılan Anayasa Kuralları

Başvuru kararında kuralın Anayasa’nın 2., 5., 10., 38., 41. ve 60. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün 8. maddesi uyarınca Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Fazıl SAĞLAM ve A. Necmi ÖZLER’in katılımlarıyla 23.3.2004 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasına geçilmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dosyası ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu ve ilgili görülen yasa kuralları, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

1- Sınırlama Sorunu

Anayasa’nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un 28. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi’ne itiraz yoluyla yapılacak başvurular, itiraz yoluna başvuran Mahkeme’nin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralları ile sınırlıdır.

2.8.2003 tarihinde yayımlanan 4956 sayılı Kanun’un 57. maddesinin itiraz konusu (b) bendi, (a) bendinde sayılanlar dışındaki hükümlerin ve bu bağlamda ilgili 1479 sayılı Kanun’un 41. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendini değiştiren 21. maddesinin **8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde** yürürlüğe gireceğini amir bulunmaktadır.

Görümekte olan davanın konusu, ölüm tarihi itibarıyla 3 yıl 5 ay 25 gün sigortalı bulunan mirasçının eş ve çocuğu olan davacıların ölüm aylığına hak kazanıp kazanmadıklarının tespitine ilişkindir.

2926 sayılı Kanun kapsamında tarım sigortalısı olan murisin sigorta primi ödeme süresi anılan Kanun’un 23. maddesiyle üç tam yıl olarak belirlenmiş iken, 4.10.2000 tarih ve 24190 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 619 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 46. maddesiyle 2926 sayılı Kanun’un bu maddesindeki süre “beş tam yıl”; keza 1479 sayılı Kanun’un 41. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendindeki “üç tam yıl” ibareside anılan Kanun Hükmünde Kararname’nin 19. maddesiyle “beş tam yıl” olarak değiştirilmiş, ancak, sözü edilen Kanun Hükmünde Kararname, Anayasa Mahkemesi’nin 8.11.2000 tarih ve 24224 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 26.10.2000 günlü E.2000/61, K.2000/34 sayılı kararıyla, Kanun Hükmünde Kararname’nin dayandığı yetki kanununun iptal edilmiş olması gerekçe gösterilerek iptal edilmiş ve iptal hükmünün, kararın Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten dokuz ay sonra yürürlüğe gireceği karar altına alınmış olmasına karşın bu süre içinde yeni bir düzenleme yapılmadığı cihetle, iptal kararının yürürlüğe girdiği 8.8.2001 tarihinde beş tam yıl kuralı geçerliliğini kaybetmiştir.

Daha sonra düzenlenen 4956 sayılı Kanun’un;

- 56. maddesinin (d) bendiyle 2956 sayılı Kanun’un ölüm aylığını da düzenleyen bazı maddeleri yürürlükten kaldırılmış;

- 54. maddesiyle ölüm aylığı ve daha başka konularda 1479 sayılı Kanun hükümlerinin 2926 sayılı Kanuna tabi sigortalılar hakkında da uygulanacağına ilişkin hüküm 2926 sayılı Kanun’a “Ek Madde 3” olarak getirilmiş;

- 21. maddesiyle 1479 sayılı Kanun’un 41. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sigortalılık süresi beş tam yıl olarak belirlenmiş;

- 57. maddesinin itiraz konusu (b) bendiyle de 21. maddenin 8.8.2001 tarihinden geçerli olacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu durumda 24.07.2003 günlü, 4956 sayılı Kanun’un 57. maddesinin (b) bendine ilişkin esas incelemenin, 1479 sayılı Yasa’nın 41. maddesinin birinci fıkrasının 4956 sayılı Yasa’nın 21. maddesi ile değiştirilen (c) bendi ile sınırlı olarak yapılmasına oybirliğiyle karar verilmiştir.

2- Anayasa’ya Aykırılık Sorunu

Başvuru kararında itiraz konusu kuralın geçmişten geçerli olarak yürürlüğe girmesinin hukukun genel ilkelerine aykırı olduğu, kişilerin sosyal güvenlik hakkını ihlal ettiği, bu durumun sosyal hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmadığı belirtilerek Anayasa’nın 2., 5., 10., 38., 41. ve 60. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

Anayasa Mahkemesi’nin konuya ilişkin 28.10.2000 günlü, Esas: 2000/61, K:2000/34 sayılı iptal kararının 8.8.2001 tarihinde yürürlüğe girmesi ve bu kararla verilen dokuz aylık süre içinde yeni bir düzenleme yapılmaması nedeniyle doğan yasal boşluk döneminde yargı içtihatları, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu’nun 1. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “*Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hakim, örf ve âdet hukukuna göre, bu da yoksa kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir.*” kuralı doğrultusunda sosyal güvenlik ve adalet ilkelerine uygun olacağı gerekçesiyle, sigortalı hak sahipleri lehine yorumlarla sigorta primi ödeme süresinin yasal değişikliklerden önceki gibi üç tam yıl olarak kabulü gerektiği yönünde oluşmuştur.

Anayasa’nın 2. maddesinde, Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa’nın ve yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasa koyucu, yasaların yalnız Anayasa’ya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamla yükümlüdür.

Anayasa’nın 5. maddesinde de, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak şekilde sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmak, devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.

Anayasa’nın “Sosyal Güvenlik Hakkı” başlıklı 60. maddesinde ise, “*Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğı sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilâtı kurar*” denilmektedir.

Hukuk güvenliğinin gereğı, yasalar genellikle yayımlanmalarından sonraki olay ve durumlara uygulanmakta olup, istisnaen kamu yararı ve düzeninin gerektirdiğı durumlarda geriye doğru yürütülebilmektedir. Hukuksal boşluk veya düzenlemelerin yetersiz olduğu durumlarda, sosyal güvenlik hukukunun, çalışanların hak ve güvencelerini ilerletme yönünde geliştiğini ve bunu sağlamanın devletin amaç ve görevleri arasında yer aldığını göz önünde bulundurarak sorunlara çözüm getirilmesi, sosyal hukuk devleti ilkesinin gereğidir.

Yasakoyucunun, Anayasa Mahkemesi kararı ile verilen süre içinde gerekli düzenlemeleri yapmayarak hukuksal boşluk doğmasına neden olduğu tartışmasıdır. Bu boşluk ise yargısal içtihatlarla, önceki kurallara gözetilerek hak sahiplerinin lehine sonuç doğuracak biçimde doldurulmuş ve söz konusu sigorta primi ödeme süresi üç tam yıl olarak belirlenmiştir. İtiraz konusu düzenleme ile bu sürenin geçmişten geçerli olarak beş yıla çıkarılması, ölüm tarihleri aynı olan sigortalıların hak sahiplerinden yargıya başvurarak davası sonuçlanmış olanlarla kendilerinden kaynaklanmayan nedenlerle davası yasanın yürürlüğe girdiğı tarihte sonuçlanmamış olanlar arasında adil olmayan bir farklılık doğmasına yol açmıştır.

Bu durumda, yasal düzenlemelerin zamanında yapılmaması sonucu yargı kararlarıyla oluşan hukuksal durum gözetilmeksizin kişilerin hukuk güvenliğini zedeleyecek biçimde geçmişten geçerli düzenleme yapılması Anayasa’nın 2, 5 ve 60. maddelerine aykırıdır. Kuralın iptali gerekir.

Sözü edilen maddelere aykırı görülerek iptal edilen kuralın, Anayasa’nın dava dilekçesinde belirtilen diğer maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

3- İptal Hükümünün Yürürlüğe Gireceğı Gün Sorunu

Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasında, “*Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmî Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceğı tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmî Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez*” denilmekte, 2949 sayılı Yasa’nın 53. maddesinin dördüncü fıkrasında da bu kural tekrarlanmaktadır. Maddenin beşinci fıkrasında ise, Anayasa Mahkemesi’nin, iptal sonucunda meydana gelecek hukuksal boşluğu kamu düzenini tehdit veya kamu yararını ihlal edici mahiyette görmesi halinde yukarıdaki fıkra hükmünü uygulayacağı belirtilmektedir.

4956 sayılı Kanun’un, 57. maddesinin (b) bendinin, 1479 sayılı Kanun’un 41. maddesinin birinci fıkrasının 4956 sayılı Yasa’nın 21. maddesi ile değiştirilen (a) bendi yönünden iptali nedeniyle doğan hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

VI- SONUÇ

24.7.2003 günlü, 4956 sayılı “Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun ve Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi, Yürürlükten Kaldırılması ve Bu Kanunlara Geçici Maddeler Eklenmesi Hakkında Kanun”un;

A- 57. maddesinin (b) bendinin, 1479 sayılı Yasa'nın 41. maddesinin birinci fıkrasının 4956 sayılı Yasa'nın 21. maddesi ile değiştirilen (a) bendi yönünden Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE,

B- İptal edilen hükmün doğuracağı hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edici nitelikte görüldüğünden, Anayasa'nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 2949 sayılı Yasa'nın 53. maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları gereğince İPTAL HÜKMÜNÜN,
KARARIN RESMİ GAZETE'DE YAYIMLANMASINDAN BAşLAYARAK ALTI AY SONRA YÜRÜRLÜĞE GİRMESİNE,
24.6.2004 gününde OYBİRLİĞİYLE, karar verildi.

Başkan
Mustafa BUMİN

Başkanvekili
Haşim KILIÇ

Üye
Sacit ADALI

Üye
Fulya KANTARCIOĞLU

Üye
Tülay TUĞCU

Üye
Ahmet AKYALÇIN

Üye
Mehmet ERTEN

Üye
Cafer řAT

Üye
Fazıl SAĞLAM

Üye
A. Necmi ÖZLER

Üye
Ali GÜZEL

[Sayfa Başı](#)